

Youp van 't Hek
Wat moet ik?

2013

Uitgeverij Thomas Rap

Voor Hans Floberg

Voorwoord

De titel van dit bundeltje *NRC*-columns is *Wat moet ik?* Een vraag die ik mijzelf dagelijks stel. Iedere ochtend wel. *Wat moet ik?* Meestal moet ik veel. Domweg omdat ik te veel werk heb aangenomen. Balen hooi op een veel te kleine vork. Maar dan heb ik het over werk. Zelf gekozen drukte. Wat moet ik echt? Ademen, eten, drinken en slapen. Dat moet je. Anders ga je dood. De rest is bijzaak.

Roedels depressieve medemensen kakelen zich dagelijks hees bij allerhande peuten en vertellen dat ze zich onder druk voelen staan. Onder druk van hun omgeving. Dat ze het idee hebben dat ze zoveel moeten. Carrière binnen de zaak, aanzien in het dorp, status binnen de tafeltennisvereniging, enzovoort, enzovoort. Een heel groot minderwaardigheidscomplex met een hoop parkeergelegenheid. Alle vehikels vinden er een plekje. Frustratie, miskennen, jaloezie, faalangst, straatvrees, feestfobie, enzovoort.

Ze kermen tegen de psychotherapeut: ‘Wat moet ik?’ En deze zou maar één antwoord moeten geven: ‘U

moet niks! Behalve ademen, eten, drinken en slapen.
Dat is het. U moet leven, genieten, alles met een kilo
zout nemen. Morgen bent u namelijk dood!

Dat moet hij zeggen.

Hoewel? De liefde! Die moet ook onderhouden worden.
Een fluitende liefde scheelt de helft. En verder?
Verder moet je niks!

Amsterdam, najaar 2013

Youp van 't Hek

E.O.

Dus die leuke Kromo bracht haar jeugd door in haar geboorteplaats Sauwerd en woonde de laatste jaren in Eindhoven, omdat ze daar veertig uur per week trainde. Twee mooie plekken om de zwemster met haar ene zilveren en twee gouden olympische plakken te huldigen. Dan meldt zich de burgemeester van de stad Groningen, die ook vindt dat zijn gemeente recht heeft op een huldiging, omdat Ranomi in haar bakvissentijd bij hem in het zwembad met de brugklas hoekentikkertje heeft gespeeld. Dat hij hoopt op een mailtje of telefoontje, oké. Maar dat de schat uitgebreid op televisie komt kakelen waarom hij vindt dat Kromo op de Grote Markt moet worden toegejuicht, maakt hem zo aandoenlijk en zo verschrikkelijk Swiebertje.

Het gaat dus om Peter Rehwinkel, zoals de burgemeester van Groningen heet en verder gaat het om niemand. Hij wil met Kromo op de foto. Hij wil voor het oog van de camera's met zijn ambtsketen om tegen het meisje kakelen dat hij trots is dat ze ooit in zijn stad heeft gezwommen. En daar heb je als olympisch kampioen dus

mee te maken. Met dit spul. Vleesgeworden ijdelheid die vindt dat zijn stad recht heeft op Kromo. Straks melden de burgemeesters van Morzine ('Bij ons heeft ze ooit een week geskied'), Leeuwarden ('De vriendin van haar broer woont hier'), Hoog-Soeren ('In 2002 was ze binnen onze gemeentegrenzen op schoolkamp') en Slochteren ('Haar ouders koken op ons gas') zich voor een huldiging.

Volgens mij is Rehwinkel uiteindelijk afgereisd naar Sauwerd om zijn woorden te spuien. Bedankt Peter! Epke kon kiezen uit zestien felicitatieplekken. De zilveren hockeymannen en hun gouden vrouwelijke collega's kunnen twee jaar op tournee langs alle kunstgras-matten van Nederland. Overal is er wel eentje ooit bij de F'jes begonnen. Voor mij een mooie reden om niet te gaan sporten en zeker om nooit goud te winnen. Burgemeestersallergie.

Maar het leukste dorpsnieuws kwam deze week uit Amsterdam, waar de fotograaf E.O. (heerlijke initialen in dit geval) op straat zijn vriend ging tongen. Dit deden ze voor een snackbar en de eigenaar van die eetgelegenheden vond dat onsmakelijk. Terecht. Hij wou geen potenrijker zijn en zei er op zijn Amsterdams iets van. Waren het twee potten geweest dan had hij het ook ranzig gevonden en in het geval van een sufheterosetje had hij er ook iets van gezegd. Geen schijtende honden voor zijn deur en geen bejaarden die elkaars huigje schoonlikken. E.O. zag het meteen als homohaat en riep iets over discriminatie. Hij belde meteen al zijn vriendjes

bij de media om te zeggen dat er een demonstratie kwam. Mensen gingen elkaar in het openbaar zoenen! Amsterdam 2012. Wat komt daar op af op een doorde-weekse woensdag? Ongeveer honderd kneuzen, onder wie een wethouder die weet dat de verkiezingen eraan komen, een playmate die bijna door de houdbaarheidsdatum is en de dienstdoende Rutger van *GeenStijl*, die hoopt dat hij in zijn bek gespuugd zal worden. Het laatste gebeurde. Door de fotograaf zelf. Dat was humor omdat de fotograaf ook nog in een of andere ijdeltuittencommissie van het per dag treuriger wordende GroenLinks zit. Die commissie wil de hoffelijkheid binnen Amsterdam bevorderen. De wat? De hoffelijkheid. Grappig? Heel grappig. De enige die ik nog miste bij deze betoging was de onvermijdelijke Tofik Dibi. Hij zal toch niet ziek zijn?

Ik heb een oplossing: is het een idee als Rehwinkel en E.O. elkaar om de dag fotograferen? De ene dag fotografeert Peter met zijn iPhone de boze E.O. en de dag erna maakt E.O. een kiekje van Peter. En die foto's zetten we dan op een site. Een zomerse site voor BN'ers met een overduidelijk tekort aan aandacht. En soms mogen ze elkaar in de bek spugen.

Studentenhumor

Ik hou van studentenhumor. Een stagiair schreef deze week in *Elsevier* een column over Badr en zette er doodleuk *Leon de Winter* onder. Ik vrees dat Leon, die goed bevriend is met de advocaat Bram Moszkowicz, het blad hard aan gaat pakken. Dat wordt dokken. Reputatieschade noemen we dat.

Nog meer humor? Bij *Knevel & Van den Brink* zat een mevrouw, die zei dat ze de hoofdredacteur van *Quote* was. Het blad had een foto van Emile Roemer geshopt, waardoor het lijkt of onze toekomstige premier zojuist een klein Gullit-grapje tegen een beruchte kickbokser heeft gemaakt. Deze werkster speelde haar rol van hoofdredacteur met verve en zei steeds dat het om een knipoog ging. Wat zullen ze de volgende dag gelachen hebben op de redactie. Andries en Tijs gefopt.

Bij de *VU* houden ze ook van dit soort humor. Toen ik in februari die Elmer Mulder op televisie zag fluisteren dat dat met die camera's in die spreekkamers best kon, dacht ik: wie is deze natte wind? Wat een goede grap om een in zijn jeugd misbruikte kapelaan voor baas van

een van de grootste academische ziekenhuizen van Europa te laten spelen. Wist niet dat je met die gereformeerden zo kon lachen. Dacht toen trouwens dat het met die camera's ook een grap was. We gingen richting 1 april. Naast Elmer zaten die avond Reinout Oerlemans en de arts (ik herhaal: arts!) Jaap Bonjer. Zij hielden bij hoog en bij laag vol dat het schenden van de privacy geen enkel punt was.

Het was echter geen grap en de camera's werden natuurlijk uit het ziekenhuis verwijderd. Ik verwachtte toen eigenlijk maar één ding: dat Elmer en Bonjer op een koude nacht zouden vluchten met de op het dak van het ziekenhuis gestationeerde traumaheli. Met Oerlemans als piloot. Liefst met een oude Ray-Ban van prins Bernhard op zijn neus. Wegwezen. Het land uit. Even heel ver uit beeld.

Maar zo ging het niet: die Mulder was dus tot gisteravond de baas aan de Amsterdamse Boelelaan. En hoe? Er was al een tijd gelazer op de longafdeling en de intensive care. Zo erg dat heel Amsterdam dat wist. Het stond zelfs als waarschuwingstekst op pakjes Marlboro: *BIJ LONGKANKER NIET NAAR DE VU!*

Door de ruzie kwam er een onnodig sterfgevalletje langs. De gerenommeerde longprofessor Piet Postmus werd het te gortig en hij maakte de zaak aanhangig bij de ziekenhuisdirectie, die er niets mee deed. Waarschijnlijk te druk met het afwikkelen van de schadeclaims van de Oerlemans-affaire. Postmus zocht het hogerop en kreeg gelijk van de Inspectie voor de Volks-

gezondheid, die ook bang waren dat de ordinaire long-artsen zelf na een vechtpartij met ernstig letsel op de IC zouden belanden. Of met een niet-geshopte foto in de *Quote* zouden staan.

En toen?

Toen werd Postmus ontslagen. Door Elmer! Elmer van de camera's. De camera's in de spreekkamer.

Dat die Elmer er na die *Oerlemansgate* nog zat is verbijsterend, maar dat hij ook nog de kans kreeg om een dokter, die serieus met zijn patiënten bezig is, de Boelelaan uit te sturen, is ronduit middeleeuws. *Dienend leiderschap* noemde de gereformeerde Elmer zijn eigen functioneren. Hij waakte over de christelijke identiteit van de VU. Als de dokters maar baden voor het knokken. En voor het sterfgevalletje zijn ze vast ook op de knietjes gegaan.

Maar Elmer is dus weg. Een halfjaar te laat weliswaar, maar daar zeuren we niet meer over. Zijn platina handdruk en oprotpremie zijn ongetwijfeld goed geregeld. En die Postmus komt natuurlijk gewoon terug. Net als zijn collega Rick Paul. En het ziekenhuis wordt weer een ziekenhuis. Zonder ordinair mattende specialisten of wat dan ook. Dat gaat de nieuwe voorzitter regelen. Geen onnodig ijdelgeil televisiegeneuzel van ene Oerlemans of wie dan ook. Ze gaan weer mensen genezen. Doen waar ze voor gestudeerd hebben. Geen enkele camera erbij? Alleen de röntgen. En verder niks! Sukkels!

Feestelijk leven

Werd deze week zo vrolijk van al die Britten die uit solidariteit met de vrijgezelle feestprins Harry in hun blote reet op de foto gingen. Gister stond de teller al op meer dan 20.000. Als wij vroeger ook zo voor onze eigen prins Bernhard waren opgekomen dan hadden wij een kleine vijftig jaar doorlopend in ons blote toges rond moeten kuieren. Soms is het leven gewoon feestelijk. Neem nou dat eeuwenoude fresco in het Spaanse dorpje Borja, dat door een goed bedoelende bejaarde totaal verminkt is. Een stoere Jezus met baard is omgetoverd tot een middeleeuwse verstandelijk gehandicapte met kiespijn. En wat gebeurt er? Tienduizenden toeristen komen die kant op om het wonder te aanschouwen. De horeca kan het werk niet aan. Heerlijk toch?

Ander verhaal waar ik vrolijk van word: vorige maand zat ik in Marbella in een kroeg met een depressieve piloot te praten. Hij vond zijn werk saai. Vooral de voorspelbaarheid van zijn vluchten brak hem op. Hij wilde het anders. Maar hoe? Ik raadde hem aan om een keer een hele vlucht lang zijn bek te houden. Kijk lekker

naar buiten en kies een geheel eigen route. Zet je favoriete muziek op en geniet. Zijn voorkeur ging uit naar Arabische muziek. Dan kies je daarvoor. Krijg je een heel andere sfeer en dus een totaal andere vlucht. En geniet, want het is waarschijnlijk ook je laatste vlucht.

Het was half vier 's nachts toen ik hem dit advies gaf en ik moet bekennen dat ik een stuk of wat baco's in mijn mik had. Leon de Winter denkt nu: Wat doet een getrouwde man 's nachts om half vier in een café in Marbella?

Ik wist niet dat de depressieve piloot mijn advies deze week zou opvolgen. En met succes. Opeens gebeurde er weer eens wat in ons land: F-16's stegen op, er kwam een extra journaal, Benno Baksteen werd binnen een kwartier uit de mottenballen gehaald, ambulances rukten uit, brandweerauto's loeiden over Schiphol, de vliegtuigspotter Mat Herben nam extra kalmeringspillen, Rutte werd wakker uit zijn overwinningsroes, de redactie van *De Telegraaf* kreeg een groepsorgasme, kortom: er werd geleefd. Saaie Torremolinosgangers zagen zomaar gratis een F-16 langsij komen en hadden toch even het heroïsche gevoel alsof ze een olympische gouden medaille hadden gewonnen.

Heerlijk leven. Ik heb ook steeds die Belgische nonnen in beeld. Die nonnen die de ex van Dutroux op kamers hebben. Als ze gevoel voor humor hebben houden ze haar in hun keldertje, geven haar om de drie dagen een oude boterham en laten haar elke dag flink misbruiken door de pastoor uit Veldhoven. Voor de pastoor ook een straf omdat ze ouder dan twaalf is.

Over leuk leven gesproken: Patty Brard plat op haar opgespoten lippen zien knallen? Dat was toch feest? De 100 kilo Patty ging vrijwillig op een duikplank staan, liet zich naar beneden flikkeren, kwam met een rotklap op het water terecht en het gepeupel had een vrolijk minuutje televisie. Daarna werd het zwembad bijgevuld en kreeg ze punten van een carnavalsjury. Anderhalf miljoen debielen keken hiernaar. Dat heet welvaart. Nog twee duiken van de diva en over vier jaar steunen we haar bij het schoonspringen op de Paralympics. Moet als kitschverzamelaar ook nog steeds lachen om het diepte-interview van Evert Santegoeds met Estelle. De lieverd zag op een dag hoe haar toenmalige echtgenoot een andere dame lag te krakken op de salontafel. In dat grote huis zag ze toen meer dan laatst in die kleine skybox. In kleine ruimtes kijk je nog wel eens over de zaken heen. Feestelijk leven! Net een mailtje aan Kees van der Staaij afgerond met daarin de serieuze theorie dat zijn eigen Jezus een gevolg was van een verkrachting van Maria. Niks onbevlekt ontvangen. Eigenlijk wil ik dat Roemer dat aan Kees uitlegt. In het Engels. Het leven kan zo heerlijk zijn.

Komijnekaas

Zo geestig wat Peter Heerschop zei bij RTL of was het Jan Mulder? Over dat onderwijs? Nee, dat was Bram Moszkowicz bij *Knevel & Van den Brink*. Bram zat toch niet bij Dries en Tijs? Misschien vergis ik me, dan zei hij het wellicht bij *Boulevard* of in dat programma van Rick Nieman. Uit die tent? Nee, die tent is van *Pauw & Witteman*. Maar Andries en Tijs hebben toch ook een tent? Dat is dezelfde tent. En dat is niet de tent van Nieman? Maar die heeft wel een tent. Maar waar overtoefte Peter R. de Vries zijn hand dan tegen onze teflonpremier Rutte? Goed dat die politieke partij van Peter R. nooit is doorgegaan want Gerdi Verbeet was dan chronisch hees geweest van het ingrijpen. Deed hij dat nou bij Matthijs of bij Twan? Ik dacht bij *EenVandaag*. Nee, daar zat Pechtold met Wilders. Dat kan niet. Pechtold zit nooit één op één op met Wilders. Dat durft Geert namelijk niet. Maar waar zat die Chabot dan? Die is vaste gast bij Nieman en was bij Prem op de radio. Prem is toch niet meer op de radio? Dat vertelde Prem op televisie. In een programma waar Buma uitlegde dat hij

het helemaal niet erg vindt dat volgens een van de 941 peilingen van Maurice 90 procent van de vvd-kiezers liever Jan-Kees de Jager op het cda-affiche had gezien. Waar Dolf Jansen nog iets heel geestigs over zei. Waarover? Over dat affiche en die slogan van het cda. Nee joh, dat was Jan Mulder over Pechtold. Jan kwam heel guitig uit de hoek over Alexander. Of was dat Bart bij Rick? Ik kwam trouwens Bram tegen en normaal wil ik nog wel eens een praatje met hem maken, maar nu had hij absoluut geen tijd. Hij ging op Radio Noord-Holland iets zeggen over de juridische kant van dat oergeestige helikoptertje van *PowNews*, moest daarna door naar AT5 omdat hij iets kwijt wilde over de column van Holleeder waar de naam van John van den Heuvel in genoemd wordt en hij mocht in een gesponsord overhemdje op de foto voor een glossy. Moest-ie ondeugend kijken naar zijn liefde dat trouwens ook een televisieprogramma heeft. En zat Jessica Durlacher daar niet om te babbelen over het feit dat haar man Leon de Winter vaak hele nachten wegblijft? Nee, Jessica zat bij Matthijs om over mevrouw Obama te praten. Of was dat bij Jaap Jongbloed met Bodar als sidekick? Volgens mij niet. Die zat in *Koefnoen*. Nee sorry, die werd perfect nagedaan in *Koefnoen*. Of waren dat Felix en Jan? Weet je wie zichzelf de hele dag heel goed nadoet? Tofik Dibi. Maar zag ik Marijnissen nou met Wiegel in *Nieuwsuur*? Nee, hij zat met Wiegel bij Knevel en een kwartier later was hij alleen nog bij MAX. Maar jij zat bij Jinek? Nee, die mailt mij af en toe of ik wil komen, maar

ik vind zondagochtend half tien wel heel vroeg. Dan is Nederland wakker, maar ik nog niet. Is het trouwens waar dat jij geweigerd hebt om met Rutte aan één tafel te zitten? Klopt, maar ik heb alles geweigerd, dus ook Mark Rutte. Maar jij sprak wel Roemer in een Jumbo-supermarkt in Boxmeer? Dat was de C1000 in Budel. Schnabbeltje. Ik heb daar met Emile over komijnekaas gepraat. Emile is gek op komijnekaas. Wist je dat? Nee, voor mij was het ook nieuw. Ik las het later als quotje op *AD.nl*. *ROEMER GEK OP KOMIJNEKAAS!*

Leuke vent die Roemer? Niet echt gesproken. Het was alleen voor de foto. En hoe weet je dat dan van die komijnekaas? Zelf verzonnen, maar zijn campagneteam vond het goed. Mooi Hollands, lekker positief. En Diederik? Die spreek ik dinsdag in de Gamma in Vlissingen. Daar ga ik een woordgrapje op Mariëtte Hamer maken. Heeft Dolf dat voor je bedacht? Nee, Freek! Dat had ik heel graag zelf bedacht.